

Sygn. akt III C 794/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2018 roku

Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie III Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Tomasz Cegłowski
Protokolant:	Stażysta Patryk Kupis

po rozpoznaniu w dniu 23 lipca 2018 roku w Szczecinie

na rozprawie sprawy

z powództwa K. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w S.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda K. Z. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w S. kwotę 120 (stu dwudziestu) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia Sądu Rejonowego Tomasz Cegłowski

Sygn. akt III C 794/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 stycznia 2015 r. powód K. Z. wniósł pozew przeciwko Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w S. o zapłatę kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia za poniesione krzywdy zdrowotne i psychiczne w związku z pobytem w Areszcie Śledczym w S..

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że przebywając w Areszcie Śledczym w S. został osadzony w celi niedostosowanej do osadzenia kogokolwiek. Powód podniósł następujące zarzuty odnośnie warunków przebywania w jednostce penitencjarnej pozwanego i ich skutków:

- 1) istnienie tak zwanych blind w oknach, na skutek czego jest ograniczona widoczność w celi; blindy w oknach ograniczają cyrkulację powietrza, przez co wilgotność w celi jest bardziej stężona, grzyb na ścianach tego dowodzi,
- 2) na skutek słabego oświetlenia powodowi pogorszył się wzrok, na skutek czego powód musi nosić okulary; powód 23 godzin na dobę musiał przebywać w celi, w której było słabe oświetlenie; oświetlenie dzienne nie dochodzi do środka celi, światło jest tak oszczędne, że jest szaro w celi,
- 3) lekarz stomatolog przyjmuje w odległych odstępach czasu, przez co traci się zdrowe zęby,

- 4) spacer w „klatkach” nie większych od pomieszczeń celi, budzi to psychiczne przygnębienie, strach, lęk, niepokój,
- 5) brak drabinek przy łóżkach oraz zabezpieczeń, utrudnia to ścielenie łóżka górnego; powód musi te czynności wykonywać z taboretu, przez co niejednokrotnie powód się przewrócił, nosił szynę z gipsu na prawym nadgarstku,
- 6) brak płyt do zamykania szafek z żywnością; powoduje to zakurzenie żywności podczas sprzątanania celi, którą następnie należy wyrzucać,
- 7) dziurawe i nafaszerowane robakami materace,
- 8) grzyb w celi i w kącie sanitarnym oraz duża wilgotność w celi,
- 9) słaba wentylacja celi.

W odpowiedzi na pozew z dnia 4 kwietnia 2016 r. pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że powód przebywał w Areszcie Śledczym w S. w następujących okresach:

- 1) 24.10.2009 r. – 30.11.2011 r.,
- 2) 23.10.2012 r. – 23.11.2012 r.,
- 3) 22.11.2013 r. – 18.03.2014 r.,
- 4) 09.05.2014 r. – 09.10.2014 r.,
- 5) 19.08.2015 r. – 03.12.2015 r. jako tymczasowo aresztowany.

Powód umieszczony był w celach zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami powierzchni mieszkalnej. Zaludnienie jednostki nie przekroczyło jej pojemności. W okresie, w którym przebywał powód, nie została wydana decyzja o umieszczeniu osadzonych w celi przeludnionej. Warunki bytowe panujące w celach, w których przebywał powód, wliczając to rodzaj oraz ilość sprzętu kwatermistrzowskiego były zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. oraz z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Pozwany nie stosował żadnych odstępstw od tego rozporządzenia.

Odnosnie blend w oknach pozwany wskazał, że jest jednostką typu zamkniętego, gdzie stosuje się pełny zakres ochrony. Z tego względu na zewnątrz okien pawilonu B zamontowane są przesłony „blendy”, których jedynym zadaniem jest uniemożliwić nielegalne kontakty tymczasowo aresztowanych z osobami postronnymi znajdującymi się na zewnątrz budynku w pobliżu muru zewnętrznego. Przesłony te wykonane są z materiału, który umożliwia prześwit światła dziennego jak i świeżego powietrza do celi. Natężenie oświetlenia w celach jest zgodne z obowiązującymi normami. Prawdliwość oświetlenia potwierdzają okresowe pomiary natężenia oświetlenia, z których sporządzane są protokoły. Wszelkie związane z oświetleniem usterki usuwane są na bieżąco. Nadto dyrektor jednostki może wyrazić zgodę na indywidualną prośbę osadzonego na posiadanie w celi lampki, która stanowi jego własność. Wszystkie łóżka tzw. spiętrowane znajdujące się w celach mieszkalnych były i są wyposażone w zabezpieczenia oraz drabinki. Przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. dotyczące warunków bytowych nie regulowały tej kwestii i pozwany nie miał obowiązku doposażania łóżek w zabezpieczenia. Pozwany wskazał, że żaden z obowiązujących przepisów dotyczących warunków bytowych osób przebywających w aresztach śledczych nie reguluje kwestii wyglądu szafek więziennych. Pozwany udostępniał osadzonym szafki więzienne z przesuwanymi drzwiczkami. Z uwagi jednak na fakt ich dewastacji przez samych osadzonych i używanie ich niezgodnie z przeznaczeniem (80%) pozwany odstąpił od montażu drzwiczek w szafkach więziennych. Okres używalności

materacy wynosi 60 miesięcy i jest zgodny z załącznikiem numer 1 do w/w rozporządzenia. Po okresie używalności wprowadzane są nowe materace. Jeżeli osadzony stwierdzi, że materac jest brudny lub nie nadaje się do dalszego użytku posiada prawo do jego wymiany. Również prawem osadzonego jest odmówienie przyjęcia z magazynu materacu nie nadającego się do użytku. Powyższe informacje są wywieszane w pomieszczeniu przyjęcia osadzonych przy magazynie mundurowym. Materace dezynfekowane i prane są w pralni chemicznej, z którą pozwany ma podpisaną umowę. Sprawna wentylacja w celach mieszkalnych oraz właściwa temperatura zapewniają warunki, w których „zawilgocenie ścian” nie powinno wystąpić. W przeciwnym razie nieprawidłowość taka jest traktowana jako usterka i usuwana bez zbędnej zwłoki przez wykwalifikowanych osadzonych pracujących w warsztacie remontowym aresztu. Również w przypadku stwierdzenia grzyba pozwany niezwłocznie podejmował działania, które były właściwe i adekwatne do potrzeb, mające zlikwidować problem. W celach, w których zakwaterowany był powód znajduje się i znajdowała się sprawna wentylacja grawitacyjna zapewniająca prawidłową cyrkulację powietrza. Sprawność wentylacji potwierdzają coroczne przeglądy wykonywane przez wykwalifikowanych kominiarzy. Nadto pozwany podniósł, że cele mogły być wietrzone poprzez otwarcie sprawnych okien.

Pozwany podniósł ponadto, że w pełni realizowane było prawo powoda do utrzymywania kontaktów z osobami najbliższymi, do opieki lekarskiej, wypoczynku, prowadzenia korespondencji, otrzymywania paczek, a prawo do składania wniosków, skarg i prośb do organów właściwych do ich rozpoznania nie było niczym ograniczone. Pozwany zwrócił uwagę, że powód poinformowany o przewidzianym prawem (art. 108 § 2 k.k.w.) obowiązku zgłaszania przełożonym o wszelkich sytuacjach stwarzających zagrożenie dla jego zdrowia nie zgłaszał żadnych uwag ani skarg. Nie zgłaszał również chęci rozmowy z żadnym członkiem kierownictwa. Powód podczas pobytu u pozwanego zgłosił jedną skargę, która nie dotyczyła warunków zakwaterowania w celi, czy opieki medycznej. Skarga dotyczyła postępowania funkcjonariuszy pozwanego oraz braku czajnika. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego skarga uznana została za bezzasadną. Pozwany wskazał, że powód miał zapewnioną pełną, odpowiednią i całodobową opiekę medyczną – podstawową i specjalistyczną. Na terenie pozwanego znajduje się szpital więzienny. Powód podnosząc zarzut braku możliwości częstego korzystania z konsultacji stomatologa, który nie znajduje potwierdzenia w dokumentacji medycznej, nie przytacza konkretnych zdarzeń i faktów mogących być podstawą powództwa, poprzestając tylko na ogólnikowym twierdzeniu, do którego pozwany w żaden sposób nie może się odnieść.

Pozwany podniósł, że powód mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu nie wykazał, a nawet nie uprawdopodobnił uszczerbku na zdrowiu związanego z zachowaniami przypisywanymi pozwanemu. Osadzenie powoda w warunkach, które zapewniał pozwany, nie stanowi przejawu poniżającego traktowania, prowadzącego do naruszenia godności powoda i nie uzasadnia żądania zasądzenia zadośćuczynienia. Zdaniem pozwanego poziom uciążliwości związanych z przebywaniem powoda u pozwanego nie prowadził do jego poniżenia czy naruszenia jego godności. Niedogodności i ograniczenia związane z przebywaniem w areszcie są naturalne i wpisane zarówno w pozbawienie wolności jak i tymczasowe aresztowanie.

Z ostrożności procesowej pozwany zakwestionował również wysokość roszczenia zgłoszoną przez powoda. W ocenie pozwanego nie jest wiadomym w jaki sposób powód wyliczył wysokość swojego roszczenia.

W piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2016 r. powód przyznał wskazane przez pozwanego okresy swojego pobytu w Areszcie Śledczym w S.. W pozostałym zakresie powód podtrzymał swoje zarzuty względem warunków panujących u pozwanego, a wskazanych w treści pozwu.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie ustalił następujący stan faktyczny:

Powód K. Z. przebywał w Areszcie Śledczym w S. w następujących okresach:

- 1) 24.10.2009 r. – 30.11.2011 r.,
- 2) 23.10.2012 r. – 23.11.2012 r.,

3) 22.11.2013 r. – 18.03.2014 r.,

4) 09.05.2014 r. – 09.10.2014 r.,

5) 19.08.2015 r. – 03.12.2015 r. jako tymczasowo aresztowany.

Powód K. Z. przebywał w celach mieszkalnych Aresztu Śledczego w S. w pawilonie B, C i A.

Niesporne, a nadto dowód:

- przesłuchanie powoda k. 423 – 424,

Powód K. Z. w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym w S. nie mógł porozumieć się ze współosadzonymi, często z powodem prowadzono rozmowy wychowawcze, indywidualne.

Powód K. Z. nie zgłaszał zastrzeżeń co do warunków bytowych w Areszcie Śledczym w S..

Powód K. Z. w żadnym z okresów, kiedy przebywał w Areszcie Śledczym w S., nie przebywał w warunkach przeludnienia.

Dowód:

- zeznania świadka J. S. k. 149,

Areszt Śledczy w S. jest jednostką typu zamkniętego. W przypadku pawilonu B Aresztu Śledczego w S., gdzie był osadzony powód K. Z., na oknach cel wychodzących na ulicę (...) zamontowane są osłony okienne, tzw. blendy, których zadaniem jest uniemożliwienie kontaktu osób przebywających w celi z osobami znajdującymi się na zewnątrz. Blendy skonstruowane są w ten sposób, że nie ograniczają dopływu powietrza ani światła dziennego. Podstawowym ich zadaniem jest tylko zamazanie obrazu.

Co do zasady osadzony ma prawo zwrócić się z prośbą o wydanie dodatkowego źródła światła w postaci lamki biurowej, która stanowi jego własność prywatną i służy do doświetlenia. Dotyczy to osób uczących się lub korzystających z księgozbioru.

Wszystkie łóżka piętrowe w Areszcie Śledczym w S. posiadają na wyposażeniu drabinki z barierkami zabezpieczającymi.

Tak zwane spacerniaki w Areszcie Śledczym w S. są różnej wielkości, jest ich około 10. W zależności od wielkości spacerniaka dział ochrony pozwanego tworzy odpowiednią ilość osadzonych korzystających ze spaceru. Spacerniak jest zabudowany z trzech stron blachą, z jednej strony siatką oraz z góry siatką. Spacerniaki są wyposażone w siłownię zewnętrzną.

W dacie osadzenia w Areszcie Śledczym w S. osadzony otrzymuje materac, u pozwanego przyjęte jest, że osadzony sam wybiera sobie materac z dostępnych w magazynie. Materace poddawane są czyszczeniu oraz w uzasadnionych przypadkach dezynsekcji przez pralnię zewnętrzną. Osadzony ma prawo podczas użytkowania materaca złożyć prośbę o wymianę materaca podając powód tej wymiany. Powód nie składał prośby wymiany materaca.

Cele w Areszcie Śledczym w S. posiadają wentylację typu grawitacyjnego. Wentylacja jest sprawna, co potwierdzają coroczne przeglądy kominiarskie, tym samym wilgoć w celach nie może występować. Ponadto osadzeni mają możliwość otwierania okien w celu wietrzenia cel. Jeżeli przypadki grzyba w celi się trafiają, to są one wynikiem aktu dewastacji osadzonych związanych ze świadomym zalewaniem cel w kąciakach sanitarnych przez co w celach poniżej mogą pojawiać się zawiązki grzyba. W przypadku wystąpienia takiego zdarzenia podejmowane są czynności

stosowne do zagrożenia, łącznie z wysiedleniem osadzonych z celi i remontem. W celach, w których przebywał powód zagrzybienia nie było.

W latach 2014 – 2015 Areszt Śledczy z S. przeprowadził remonty pawilonów mieszkalnych, które obejmowały wymianę instalacji hydraulicznej, wymianę CO, wymianę okien w pawilonie mieszkalnym A, ocieplenie pawilonu mieszkalnego B oraz docieplenie stropu dachu. Remonty te miały na celu poprawę warunków bytowych osadzonych.

Dowód:

- zeznania świadka A. S. k. 149 – 150,

K. K. przebywał w Areszcie Śledczym w S. od września 2015 r. do listopada 2015 r. K. K. był osadzony z powodem K. Z. w jednej celi przez ponad miesiąc czasu. W celi było osadzonych siedem osób. W celi tej nie były osadzone osoby należące do subkultury przestępczej. K. K. nie stwierdził wilgoci w celi, w gumoleum na podłodze były dziury, również takie dziury znajdowały się w drzwiach do łazienki. W ocenie K. K. w celi panował chłód. Szafki do przetrzymywania żywności były zamykane. Przy łóżkach były drabinki i zabezpieczenia w postaci barierki po bokach. K. K. nie zauważył, aby materac powoda K. Z. był podziurawiony lub zarobaczony. Blendy zamontowane na oknach celi nie ograniczały dopływu świeżego powietrza do celi. Była możliwość otwierania na całą szerokość okien w celach.

Dowód:

- zeznania świadka K. K. k. 272 – 272 verte,

S. F. przebywał w Areszcie Śledczym w S. w 2015 r. Przebywał w jednej celi z powodem K. Z. – w dwóch celach, najpierw w pawilonie B, a później w pawilonie C. W tych celach nie przebywały osoby należące do subkultury przestępczej. Pierwsza cela była w dobrym stanie technicznym, po remoncie. W drugiej celi ściany były brudne, opadał tynk. Był odczuwalny chłód. W celi nie było wilgoci. Szafki na żywność nie miały drzwiczek. Łóżka miały zamontowane drabinki i barierki. W oknach były zamontowane blendy, które ograniczały dostęp naturalnego światła. Gdy świeciło słońce, w celi było jasno, gdy nie było słońca, osadzeni zapalali światło w celi.

Dowód:

- zeznania świadka S. F. k. 273 – 273 verte,

M. K. przebywał w Areszcie Śledczym w S. w 2013 r. Przez pewien okres był osadzony z powodem w jednej celi. Ściany celi były brudne, na podłodze był uszkodzony gumolit. Łóżka były bez zabezpieczeń i drabinek. W celi był odczuwalny chłód. Materace były brudne, jednakże nie wszystkie, M. K. nie był w stanie podać stanu materaca używanego przez powoda K. Z.. Była możliwość otwierania okna w celi.

Dowód:

- zeznania świadka M. K. k. 274,

A. O. przebywał w Areszcie Śledczym w S., ale nie pamiętał kiedy to było. A. O. nie pamięta, aby przebywał w celi razem z powodem K. Z..

Dowód:

- zeznania świadka A. O. k. 324 – 325,

Powód K. Z. w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym w S. korzystał z opieki stomatologicznej, ale nie było to związane z leczeniem ubytków w uzębieniu, a tym bardziej z koniecznością usuwania jakichkolwiek zębów. Powód miał przeprowadzony zabieg kosmetyczny usuwania kamienia nazębnego.

Powód K. Z. w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w G. miał wyrobione okulary korekcyjne. W Areszcie Śledczym w S. powód zgłosił się do okulisty w związku ze zniszczeniem wyrobionych okularów. Zostało u powoda przeprowadzone badanie okulistyczne, powód został zaopatrzony w odpowiednie okulary, po tym nie zgłaszał już problemów okulistycznych. Rozpoznana wada wzroku u powoda nie miała związku z ewentualnym rzekomym kłopotem z oświetleniem, natomiast ten związek był przede wszystkim z budową gałki ocznej, czyli z anomalią anatomiczną.

Stomatolog w Areszcie Śledczym w S. przyjmuje codziennie, pacjenci z bólem zębów załatwiani są priorytetowo. Posiadanie kamienia nazębnego nie jest powodem dolegliwości bólowych.

Dowód:

- zeznania świadka J. A. k. 422 – 423,
- pismo k. 100, 101, 102,
- książeczka zdrowia osadzonego k. 103 – 133,

W celach w Areszcie Śledczym w S., w których przebywał powód K. Z., jednakże nie ustalono w których, ściany były podrapane, brudne. Zdarzały się nieszczelne okna. W szafkach na żywność nie było drzwiczek, gdy osadzeni sprząтали w celi, to na żywności zbierał się kurz.

Dowód:

- przesłuchanie powoda K. Z. k. 423 – 424,

Kontrola przeprowadzona w Areszcie Śledczym w S. przez mistrza kominiarskiego w dniu 14 listopada 2014 r., a polegająca na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności urządzeń kominowych i podłączeń wentylacyjnych, nie wykazała uchybień.

Kontrola przeprowadzona przez Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w S. w dniu 5 lutego 2014 r. w Areszcie Śledczym w S. w zakresie stanu sanitarno – porządkowego i sanitarno – technicznego nie wykazała uchybień.

Dowód:

- protokół z okresowej kontroli przewodów kominowych k. 78,
- protokół kontroli k. 79 – 81,

W dniu 29 sierpnia 2015 r. powód K. Z. złożył skargę na brak czajnika i zachowanie funkcjonariusza Aresztu Śledczego w S.. Skarga została uznana za nieuzasadnioną.

Dowód:

- pismo k. 82,
- sprawozdanie k. 83 – 84,
- skarga k. 85, 86,
- pismo k. 87, 88,
- notatka służbowa k. 89,
- wyjaśnienie k. 90,

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie zważył, co następuje:

Powództwo okazało się nieuzasadnione.

Powód K. Z. domagał się zasądzenia w niniejszym postępowaniu od pozwanego Skarbu Państwa – Aresztu Śledczego w S. kwoty 75.000 zł tytułem zadośćuczynienia za poniesione krzywdy zdrowotne i psychiczne w związku z pobytem w Areszcie Śledczym w S.. Jako podstawę faktyczną powództwa powód podniósł złe warunki bytowe w Areszcie Śledczym w S. – warunki panujące w celach mieszkalnych – oraz będące tego skutkiem pogorszenie wzroku i upadki przy korzystaniu z łóżka piętrowego, w tym konieczność noszenia szyny gipsowej na prawym nadgarstku.

Powód, wywodząc swoje roszczenie o zapłatę, wskazał w treści pozwu następujące podstawy faktyczne, a sprowadzające się do zarzutów odnośnie warunków przebywania w jednostce penitencjarnej pozwanego i ich skutków:

- 1) istnienie tak zwanych blind w oknach, na skutek czego jest ograniczona widoczność w celi; blindy w oknach ograniczają cyrkulację powietrza, przez co wilgotność w celi jest bardziej stężona, grzyb na ścianach tego dowodzi,
- 2) na skutek słabego oświetlenia powodowi pogorszył się wzrok, na skutek czego powód musi nosić okulary; powód 23 godzin na dobę musiał przebywać w celi, w której było słabe oświetlenie; oświetlenie dzienne nie dochodzi do środka celi, światło jest tak oszczędne, że jest szaro w celi,
- 3) lekarz stomatolog przyjmuje w odległych odstępach czasu, przez co traci się zdrowe zęby,
- 4) spacer w „klatkach” nie większych od pomieszczeń celi, budzi to psychiczne przygnębienie, strach, lęk, niepokój,
- 5) brak drabinek przy łóżkach oraz zabezpieczeń, utrudnia to ścielenie łóżka górnego; powód musi te czynności wykonywać z taboretu, przez co niejednokrotnie powód się przewrócił, nosił szynę z gipsu na prawym nadgarstku,
- 6) brak płyt do zamykania szafek z żywnością; powoduje to zakurzenie żywności podczas sprzątania celi, którą następnie należy wyrzucać,
- 7) dziurawe i nafaszerowane robakami materace,
- 8) grzyb w celi i w kącie sanitarnym oraz duża wilgotność w celi,
- 9) słaba wentylacja celi.

W dalszym toku postępowania powód K. Z. nie rozszerzył podstawy faktycznej powództwa, to znaczy nie domagał się zasądzenia zadośćuczynienia z innych – dodatkowych przyczyn, a nie wskazanych w treści pozwu. Wynika to również z przesłuchania powoda w charakterze strony – vide karta 424 – który podczas przesłuchania wskazał, że „nie ma innych zastrzeżeń co do pobytu w Areszcie Śledczym”, poza tymi, o których zeznał w trakcie swojego przesłuchania.

Podstawę prawną powództwa – z uwagi na to, że powód dochodził zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną nieodpowiednimi warunkami osadzenia, co miało stanowić również w konsekwencji podstawę uszkodzenia ciała (pogorszenie wzroku, uszkodzenie ciała na skutek upadku z taboretu) – stanowiła treść przepisów art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 23 k.c., art. 24 k.c., art. 448 k.c. i art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., zgodnie z którymi:

Art. 417. § 1. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Art. 23 k.c. Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna,

wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24 k.c. Ten, czyje dobro osobiste zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne; w razie zaś dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Art. 444. § 1. W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Art. 445. § 1. W wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Art. 448 k.c. W razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w S. zakwestionował przesłanki swojej odpowiedzialności w niniejszym postępowaniu, zarówno co do zasady jak i wysokości.

Warunkiem uznania, że pozwany Skarb Państwa odpowiada za szkodę (tu niemajątkową – krzywdę) na zasadach ogólnych, tj. art. 417 k.c. było wykazanie przez powoda przesłanek i zasad odpowiedzialności deliktowej (art. 6 k.c. w zw. z art. 417 § 1 k.c.).

Mając na względzie, że powód dochodził w niniejszym postępowaniu, kompensacji szkody niemajątkowej (żądanie zapłaty tytułem zadośćuczynienia), stwierdzić należy, że dla uwzględnienia powództwa niezbędnym było ustalenie czy spełniły się przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w postaci:

- 1) zdarzenia sprawczego sprowadzającego się do działania lub zaniechania pozwanego w postaci wyrządzenia szkody niemajątkowej (biorąc pod uwagę charakter roszczenia zgłoszonego przez powoda),
- 2) bezprawności działania lub zaniechania pozwanego,
- 3) powstania szkody, odpowiednio szkody niemajątkowej (krzywdy),
- 4) zaistnienia związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym działaniem lub zaniechaniem pozwanego a szkodą (tu niemajątkową – krzywdą).

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Dla przyjęcia odpowiedzialności deliktowej w okolicznościach niniejszej sprawy na podstawie art. 417 k.c. konieczne jest spełnienie łącznie trzech przesłanek: powstanie szkody (tu krzywdy), zachowanie z którym ustawa łączy obowiązek jej naprawienia oraz istnienie związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą (powstanie krzywdy, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia powoda jako konsekwencja bezprawnego zachowania pozwanego). Przepis art. 417 k.c. przewiduje odpowiedzialność odszkodowawczą władzy publicznej za jej własne działania i zaniechania. Przy określeniu zasady odpowiedzialności podstawowe znaczenie ma treść art. 77 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którą odpowiedzialność za niezgodne z prawem działania organów władzy publicznej nie wymaga zawinienia sprawcy szkody. Tę regułę przejął przepis art. 417 k.c., który również uniezależnia

od winy władz publicznych przypisanie im obowiązku naprawienia szkody. Zdarzeniem sprawczym w rozumieniu art. 417 k.c., jest zarówno działanie, jak i zaniechanie. Pierwsze polega na zachowaniu się aktywnym, drugie na zachowaniu się biernym. To ostatnie może być uznane za „czyn” wówczas, gdy wiąże się ono z ciężącym na sprawcy obowiązkiem czynnego działania i niewykonania tego obowiązku.

Przepis art. 417 k.c. znajdzie zastosowanie, o ile szkoda wyrządzona została „przy wykonywaniu władzy publicznej”. Rodzi to dwojakie konsekwencje. Po pierwsze, komentowany przepis dotyczy wyłącznie skutków funkcjonowania państwa i jednostek samorządu terytorialnego w sferze określonej mianem imperium, a więc działań lub zaniechań polegających na wykonywaniu funkcji władczych, realizacji zadań władzy publicznej. Nie chodzi zatem o konsekwencje zachowań tych podmiotów w sferze gospodarczej, dominium (por. Z. Banaszczyk (w:) System prawa prywatnego, t. 6, s. 801 i n.). Po drugie, sformułowania „przy wykonywaniu” używa ustawodawca dla określenia funkcjonalnego związku między wywołaniem szkody a powierzeniem komuś pewnej czynności do wykonania. Także w przepisie art. 417 k.c. chodzi o oznaczenie zakresu czynności faktycznych i prawnych, które pozostają w ścisłym, funkcjonalnym związku z wykonywaniem władzy publicznej. Treść art. 417 k.c. nie pozostawia wątpliwości, że odpowiedzialność władz publicznych dotyczy ich działań i zaniechań. Ta regulacja pozostaje w zgodzie z interpretacją art. 77 ust. 1 Konstytucji RP przez TK, który w wyroku z dnia 4 grudnia 2001 r. orzekł, że chociaż pojęcie „działania” organu władzy publicznej nie zostało konstytucyjnie zdefiniowane, to mieszczą się w nim zarówno zachowania czynne organu, jak i zaniechania.

Powód nie wykazał (art. 6 k.c. w zw. z art. 417 k.c.), że pozwany dopuścił się zaniechania przy wykonywaniu władzy publicznej (wykonywanie kary pozbawienia wolności, które należy do sfery imperium), które miało spowodować się w okolicznościach niniejszej sprawy do niezapewnienia powodowi odpowiednich warunków wykonywania kary pozbawienia wolności (środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania). W konsekwencji, o czym w dalszej części uzasadnienia wyroku, działań lub zaniechań pozwanego w okolicznościach niniejszej sprawy nie można uznać za bezprawne w rozumieniu art. 417 § 1 k.c.

Co do zasady osadzenie skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności lub osoby tymczasowo aresztowanej w warunkach celi do tego nie nadającej się, co na ogół wiąże się z określonymi dolegliwościami, może stanowić naruszenie dóbr osobistych w postaci godności, ewentualnie prawa do intymności oraz uzasadniać odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 24 i 448 k.c.

Zgodnie z art. 30 Konstytucji, przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona stanowi obowiązek władz publicznych. Obowiązek ten powinien być realizowany przez władze publiczne przede wszystkim wszędzie tam, gdzie Państwo działa w ramach imperium, realizując swoje zadania represyjne, których wykonanie nie może prowadzić do większego ograniczenia praw człowieka i jego godności, niż to wynika z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka represji. Wymóg zapewnienia przez Państwo godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności jest jednym z podstawowych wymogów nowożytnego państwa prawa, znajdującym wyraz w normach prawa międzynarodowego. Stanowi o tym wprost art. 10 ust. 1 ratyfikowanego przez Polskę międzynarodowego paktu praw osobistych i publicznych z dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167 i 169) głoszący, że każda osoba pozbawiona wolności będzie traktowana w sposób humanitarny i z poszanowaniem przyrodzonej godności człowieka. Także art. 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka stanowiący, że nikt nie może być poddany torturom ani nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu, wprowadza obowiązek władzy publicznej zapewnienia osobom osadzonym w zakładach karnych godziwych i humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności, nienaruszających godności ludzkiej. Łączy się z tym wynikający z art. 8 ust. 1 Konwencji nakaz poszanowania życia prywatnego obywateli i ich prawa do intymności, co w odniesieniu do osób osadzonych w zakładach karnych oznacza obowiązek zapewnienia takich warunków bytowych i sanitarnych, w których godność ludzka i prawo do intymności nie doznają istotnego uszczerbku. Odpowiednikami powyższych norm prawa międzynarodowego są art. 40, 41 ust. 4 i art. 47 Konstytucji wprowadzające wskazane zasady na grunt prawa polskiego.

Należy zatem stwierdzić, że odbywanie kary pozbawienia wolności w nieodpowiednich celach może stanowić przejaw poniżającego traktowania, prowadzącego do naruszenia godności osób pozbawionych wolności. Na gruncie prawa

polskiego może to uzasadniać żądanie zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 24 w związku z art. 448 k.c. jako naruszające dobra osobiste skazanego: godność. Z pewnością do dóbr osobistych osoby fizycznej zaliczyć można również godność, sprowadzającą się w niniejszej sprawie do zgodnych z prawem warunków odbywania kary pozbawienia wolności przez osobę skazaną/tymczasowo aresztowaną. Prawo człowieka do poszanowania godności dotyczy wszystkich aspektów życia osobistego człowieka i obejmuje także jego sferę, która jest związana z pozbawieniem wolności. Nie ma zatem potrzeby wyodrębniania autonomicznego dobra osobistego w postaci „prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolności”, gdyż zawiera się ono w dobru osobistym jakim jest godność człowieka. Również w orzecznictwie aktualnie jednolicie przyjmowane jest stanowisko, że odpowiedzialność Skarbu Państwa na podstawie art. 448 k.c. za krzywdę wyrządzoną naruszeniem dobra osobistego w postaci godności osoby osadzonej nie zależy od winy (por. uchwałę Sn z dnia 18 października 2011 r., III CZP 25/11).

W ocenie Sądu odbywanie tymczasowego aresztowania czy kary pozbawienia wolności w warunkach, jakie zapewniał Areszt Śledczy w S. w stosunku do powoda, nie stanowiło przejawu poniżającego traktowania, prowadzącego do naruszenia godności powoda i na gruncie prawa polskiego nie uzasadnia żądania zasądzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 24 w zw. z art. 448 k.c., jako naruszającego dobra osobiste skazanego.

Co do zasady każde pozbawienie wolności skazanego czy tymczasowe aresztowanie podejrzanego (oskarżonego) wiąże się z pewnymi ograniczeniami lub dolegliwościami, jednakże nie można mu przydać cech bezprawności, bo następuje w wyniku realizacji orzeczenia (wyroku skazującego, postanowienia o tymczasowym aresztowaniu). Jest to działanie Skarbu Państwa w granicach prawa, pozbawione cech bezprawności.

Powód nie wykazał (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.), aby na skutek nieodpowiednich warunków pobytu u pozwanego doszło do uszkodzenia jego ciała (pogorszenie wzroku, upadki z taboreta z uwagi na brak drabinek i zabezpieczeń przy łóżkach piętrowych). Powód nie wykazał (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.) również, aby dolegliwości związane z samą izolacją powoda były dodatkowo potęgowane poprzez niezapewnienie odpowiednich warunków higieny czy wyposażenia, co w efekcie naruszałoby godność ludzką powoda.

Z ustaleń faktycznych wynika, że powód przebywał w Areszcie Śledczym w S. w następujący okresach:

- 1) 24.10.2009 r. – 30.11.2011 r.,
- 2) 23.10.2012 r. – 23.11.2012 r.,
- 3) 22.11.2013 r. – 18.03.2014 r.,
- 4) 09.05.2014 r. – 09.10.2014 r.,
- 5) 19.08.2015 r. – 03.12.2015 r. jako tymczasowo aresztowany.

Powód K. Z. przebywał w celach mieszkalnych Aresztu Śledczego w S. w pawilonie B, C i A. Powód przyznał te okoliczności – vide przesłuchanie powoda.

Zgodnie z odpowiednimi przepisami kodeksu karnego wykonawczego:

Art. 102. Skazany ma prawo w szczególności do:

- 1) odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia żywienia, odzieży, warunków bytowych, pomieszczeń oraz świadczeń zdrowotnych i odpowiednich warunków higieny;

Art. 108. § 1. Administracja zakładu karnego ma obowiązek podejmowania odpowiednich działań celem zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary.

§ 2. Skazany jest obowiązany poinformować niezwłocznie przełożonego o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz unikać tych zagrożeń.

Art. 112. § 1. Skazany korzysta z niezbędnego dla zdrowia wypoczynku, w szczególności z prawa do co najmniej godzinnego spaceru i 8-godzinnego czasu przeznaczanego na sen w ciągu doby. Skazana, o której mowa w art. 87 § 3 i 4, ma prawo do korzystania z dłuższego spaceru.

Art. 115. § 1. Skazanemu zapewnia się bezpłatne świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne.

W okresie osadzenia powoda w Areszcie Śledczym w S. w zakresie określenia warunków bytowych osadzonych obowiązywało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz następnie rozporządzenie z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego nie wykazały, aby pozwany Skarb Państwa – Areszt Śledczy w S. dopuścił się naruszenia w/w przepisów k.k.w. czy wskazanych rozporządzeń w taki sposób, że miałyby to doprowadzić do naruszenia godności powoda czy też jego zdrowia (naruszenia czynności narządu ciała). Powoduje to w konsekwencji brak podstaw do przypisania działaniu lub zaniechaniu pozwanego cech bezprawności w rozumieniu art. 417 § 1 k.c.

Nie sposób podzielić zarzutów powoda, aby zamontowane blendy na oknach Aresztu Śledczego w S. w jakikolwiek sposób negatywnie, to znaczy w znaczeniu naruszenia dobra osobistego powoda – godności czy zdrowia – oddziaływały w sposób nadmierny na warunki bytowe powoda u pozwanego. Dla Sądu orzekającego oczywistym jest, że pozwany musi podejmować działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osadzonym i osobom z zewnątrz, w tym polegających na uniemożliwieniu kontaktu osadzonych z osobami z zewnątrz. Areszt Śledczy w S. jest położony w centrum miasta przy ciągach komunikacyjnych (w tym chodnikach), zatem uzasadnionym jest podejmowanie działań wykluczających kontakty osadzonych z osobami z zewnątrz. Tylko w tym celu służą tzw. blendy. Jak wynika z zeznań świadka A. S. Areszt Śledczy w S. jest jednostką typu zamkniętego. W przypadku pawilonu B Aresztu Śledczego w S., gdzie był osadzony powód K. Z., na oknach cel wychodzących na ulicę (...) zamontowane są osłony okienne, tzw. blendy, których zadaniem jest uniemożliwienie kontaktu osób przebywających w celi z osobami znajdującymi się na zewnątrz. Blendy skonstruowane są w ten sposób, że nie ograniczają dopływu powietrza ani światła dziennego. Podstawowym ich zadaniem jest tylko zamazanie obrazu. Zatem podstawowym zadaniem tzw. blend jest zamazanie obrazu, a nie uniemożliwienie dopływu świeżego powietrza czy światła dziennego (choć zapewne w odpowiedni sposób rozproszonego). Ani z przesłuchania powoda, ani z przesłuchania świadków K. K., S. F. i M. K. nie wynika, aby ograniczenie spowodowane zamontowaniem tzw. blend prowadziło do braku przenikania do celi świeżego powietrza. W/w świadkowie wskazywali na możliwość otwierania u pozwanego okien w celi, co dodatkowo zapewnia dopływ świeżego powietrza do celi. Nadto z zeznań świadka A. S. wynika, że cele w Areszcie Śledczym w S. posiadają wentylację typu grawitacyjnego. Wentylacja jest sprawna, co potwierdzają coroczne przeglądy kominiarskie, tym samym wilgoć w celach nie może występować. Ponadto osadzeni mają możliwość otwierania okien w celu wietrzenia cel. O ile tzw. blenda może powodować pewne ograniczenie w przenikaniu światła dziennego do celi, to osadzeni mają możliwość korzystania z oświetlenia sztucznego w celi, a na własną prośbę mogą wystąpić o wyrażenie zgody na posiadanie lampki biurowej.

W tym stanie nie sposób było podzielić zarzutu powoda, że tzw. blendy w jakikolwiek sposób naruszają godność powoda czy też wpływają na stan zdrowia powoda, że powodują powstawanie wilgoci, grzyba na ścianach. Te twierdzenia faktyczne nie zostały przez powoda wykazane, w tym sensie, aby pozytywnie ustalić, że istnienie tzw. blend w sposób nadmierny ogranicza dostęp powietrza, światła dziennego do celi, powoduje powstawanie grzyba czy wilgoci. Jak wskazano wyżej, celem tych blend jest jedynie zabezpieczenie i wyeliminowanie możliwości kontaktowania się osadzonych z osobami z zewnątrz. W ocenie Sądu w żaden sposób nie narusza to godności czy zdrowia powoda.

Powód nie wykazał, aby w celach pozwanego istniał grzyb czy wilgoć. Same twierdzenia powoda w tym zakresie nie mogą stanowić wystarczającego dowodu na ustalenie tej okoliczności. Z przesłuchania świadka A. S. wynika wręcz okoliczność przeciwna. Jak wskazał świadek, cele w Areszcie Śledczym w S. posiadają wentylację typu grawitacyjnego. Wentylacja jest sprawna, co potwierdzają coroczne przeglądy kominiarskie, tym samym wilgoć w celach nie może występować. Ponadto osadzeni mają możliwość otwierania okien w celu wietrzenia cel. Jeżeli przypadki grzyba w celi się trafiają, to są one wynikiem aktu dewastacji osadzonych związanych ze świadomym zalewaniem cel w kąciakach sanitarnych przez co w celach poniżej mogą pojawiać się zawiązki grzyba. W przypadku wystąpienia takiego zdarzenia podejmowane są czynności stosowne do zagrożenia, łącznie z wysiedleniem osadzonych z celi i remontem. W celach, w których przebywał powód zagrzybienia nie było.

Bezzasadny okazał się zarzut powoda jakoby na skutek słabego oświetlenia cel u pozwanego powodowi pogorszył się wzrok, czego skutkiem powód musi nosić okulary korekcyjne. Powód w zakresie tego zarzutu jest niekonsekwentny. Taki zarzut powód podniósł w treści pozwu. Tymczasem w trakcie przesłuchania w charakterze strony powód wskazał, że nie ma zastrzeżeń co do oświetlenia celi.

Powód w konsekwencji nie wykazał w zakresie wyżej podniesionego zarzutu, że pozwany dopuścił się bezprawności, czego następstwem miało być pogorszenie wzroku powoda i konieczność noszenia przez powoda okularów korekcyjnych. Powód w tym zakresie nie przedłożył żadnych wiarygodnych dowodów na ustalenie tej okoliczności. Powód również nie wykazał związku przyczynowego pomiędzy jakimkolwiek działaniem lub zaniechaniem pozwanego a pogorszeniem wzroku powoda i koniecznością noszenia okularów korekcyjnych. Z przesłuchania świadka J. A. i dokumentacji lekarskiej powoda pochodzącej z Aresztu Śledczego w S. nie wynika, aby powodem pogorszenia wzroku powoda były warunki osadzenia powoda u pozwanego. Same twierdzenia powoda w tym zakresie nie są dowodem wystarczającym. Nadto z zeznań świadka J. A. wynika, że powód K. Z. w trakcie pobytu w Zakładzie Karnym w G. miał wyrobione okulary korekcyjne. W Areszcie Śledczym w S. powód zgłosił się do okulisty w związku ze zniszczeniem wyrobionych okularów. Zostało u powoda przeprowadzone badanie okulistyczne, powód został zaopatrzony w odpowiednie okulary, po tym nie zgłaszał już problemów okulistycznych. Rozpoznana wada wzroku u powoda nie miała związku z ewentualnym rzekomym kłopotem z oświetleniem, natomiast ten związek był przede wszystkim z budową gałki ocznej, czyli z anomalią anatomiczną.

Nieuzasadniony okazał się zarzut pozwanego co do opieki stomatologicznej. W tym zakresie powód podniósł zarzut, że lekarz stomatolog przyjmuje w odległych odstępach czasu, przez co traci się zdrowe zęby. W tym zakresie powód nie wykazał podnoszonych zarzutów (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.), to znaczy, że utracił zęby na skutek braku opieki stomatologicznej u pozwanego, w tym na skutek za długich kolejek do stomatologa. Powód nie przedstawił żadnych wiarygodnych dowodów na wykazanie podnoszonych okoliczności. Podnoszone okoliczności przez powoda nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji medycznej powoda u pozwanego. Z zeznań świadka J. A. wynika, że powód K. Z. w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym w S. korzystał z opieki stomatologicznej, ale nie było to związane z leczeniem ubytków w uzębieniu, a tym bardziej z koniecznością usuwania jakichkolwiek zębów. Powód miał przeprowadzony zabieg kosmetyczny usuwania kamienia nazębnego. Co do zasady stomatolog w Areszcie Śledczym w S. przyjmuje codziennie, pacjenci z bólem zębów załatwiani są priorytetowo. Posiadanie kamienia nazębnego nie jest powodem dolegliwości bólowych.

Powód nie wykazał, aby nie został przyjęty do lekarza stomatologa u pozwanego, co miało doprowadzić do utraty zęba. Brak dla wykazania tych okoliczności wiarygodnych dowodów. Przesłuchanie powoda w tym zakresie nie jest wystarczającym dowodem.

Również wyobrażenie powoda co do miejsc spacerowych nie może dowodzić, że doszło do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda. Powód nie podnosił okoliczności, że nie mógł korzystać ze spaceru co do zasady, ale że według jego oceny miejsca spacerowe były za małe. Opisał je mianem „klatek”, nie są zadaszone. Powód nie wykazał okoliczności, że powierzchnia miejsc spacerowych u pozwanego w jakikolwiek sposób ogranicza korzystanie z prawa do codziennego spaceru, czy uniemożliwia spacer. Również wymaganie powoda, żeby miejsca spacerowe były zadaszone jest niedorzeczne. Z samej istoty spaceru wynika, że ma się on odbywać na powietrzu, a nie w miejscu

zamkniętym. Gdyby odbywał się w pomieszczeniu zamkniętym, zapewne osadzonym nie odpowiadałoby to, że nie mają dostępu do świeżego powietrza. Powód nie udowodnił jaka była powierzchnia miejsc spacerowych, że była za mała, że mogło to doprowadzić do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda.

Opis miejsc spacerowych, a wskazany przez świadka A. S. nie wskazuje, aby miejsca spacerowe nie spełniały swojej funkcji. Z zeznań tego świadka wynika, że tak zwane spacerniaki w Areszcie Śledczym w S. są różnej wielkości, jest ich około 10. W zależności od wielkości spacerniaka dział ochrony pozwanego tworzy odpowiednią ilość osadzonych korzystających ze spaceru. Spacerniak jest zabudowany z trzech stron blachą, z jednej strony siatką oraz z góry siatką. Spacerniaki są wyposażone w siłownię zewnętrzną.

Nie sposób więc było przyjąć, aby powód udowodnił, że miejsca spacerowe u pozwanego są za małe, nie spełniają swojej funkcji, że prowadzą do uciążliwości nadmiernej, która rzekomo miałyby powodować naruszenie dóbr osobistych powoda.

Powód nie wykazał, aby brak drabinek i zabezpieczeń łóżek piętrowych spowodował obrażenia ciała u powoda (konieczność noszenia szyny z gipsu na prawym nadgarstku), czy też powodował upadki powoda z taboretu. Sam brak drabinek, barierek w łóżkach piętrowych co do zasady nie stanowi o naruszeniu dobra osobistego osadzonego.

Ani z dokumentacji medycznej powoda u pozwanego, ani z zeznań jakiegokolwiek świadka, a również i z przesłuchania powoda nie wynikało kiedy miało dojść do upadków powoda, do naruszenia sprawności nadgarstka.

Przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz następnie rozporządzenia z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych nie wprowadzały opisu łóżek piętrowych, w tym konieczności posiadania przez nie barierek czy drabinek. Okoliczność posiadania lub nie drabinek i barierek w łóżkach piętrowych u pozwanego była sporna pomiędzy stronami. O ile z zeznań świadków – współosadzonych powoda i z przesłuchania powoda wynika, że były cele u pozwanego, gdzie łóżka piętrowe posiadały drabinki i barierki, a także i takie łóżka, gdzie drabinek i barierek nie było, to stwierdzić należy z całą stanowczością, że okoliczność ta (brak drabinek i barierek w łóżkach piętrowych) nie stanowi sama w sobie o naruszeniu jakiegokolwiek dobra osobistego powoda. Inną kwestią byłaby ocena okoliczności, gdyby powód wykazał za pośrednictwem wiarygodnych dowodów, że na skutek braku drabinek czy barierek doznał uszkodzenia ciała. Takich dowodów brak, taka okoliczność nie wynika nawet z samego przesłuchania powoda. W tym stanie rzeczy zarzut braku drabinek i barierek w łóżkach piętrowych nie uzasadniał przyjęcia bezprawności działania lub zaniechania pozwanego w tym zakresie, nadto nie doprowadziło to do naruszenia czynności narządu ciała powoda – powód tej okoliczności nie wykazał.

Bezzasadny okazał się zarzut powoda odnośnie braku płyt do zamykania szafek z żywnością, co miało być przyczyną zakurzenia żywności podczas sprzątania celi, którą następnie należy wyrzucać. Również przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych oraz następnie rozporządzenia z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych nie określały wymogów pod adresem szafek w celach więziennych. W ocenie Sądu orzekającego okoliczność, że w szafkach ewentualnie były uszkodzone drzwiczki lub nie było takich drzwiczek nie stanowi o naruszeniu w okolicznościach niniejszej sprawy dobra osobistego powoda w postaci godności czy też zdrowia. Jak sam wskazał powód, taka okoliczność ewentualnie powodowała zabrudzenie żywności podczas sprzątania. W ocenie Sądu orzekającego, skoro powód wiedział o takiej możliwości, to znaczy, że może dojść do zakurzenia żywności podczas sprzątania, to nic nie stało na przeszkodzie, aby na czas sprzątania celi żywność odpowiednio zabezpieczyć – przełożyć w inne miejsce w celi, aby nie uległa zanieczyszczeniu.

Odnośnie zarzutu powoda co do występowania grzyba w celi oraz dużej wilgotności w celi, należy wskazać jak wyżej, że powód nie udowodnił, aby takie okoliczności miały miejsce w jego przypadku. Nie potwierdziły się również zarzuty odnośnie słabej wentylacji w celi. Z zeznań świadka A. S. wynikają okoliczności wręcz przeciwne, na co zwrócono uwagę wyżej. Z zeznań świadków – współosadzonych powoda – nie wynikają okoliczności co do zagrzybionych cel,

występowania w nich wilgoci. Z ustaleń Sądu wynika – vide zeznania świadka A. S. – że cele w Areszcie Śledczym w S. posiadają wentylację typu grawitacyjnego. Wentylacja jest sprawna, co potwierdzają coroczne przeglądy kominiarskie, tym samym wilgoć w celach nie może występować. Ponadto osadzeni mają możliwość otwierania okien w celu wietrzenia cel. Jeżeli przypadki grzyba w celi się trafiają, to są one wynikiem aktu dewastacji osadzonych związanych ze świadomym zalewaniem cel w kąciakach sanitarnych przez co w celach poniżej mogą pojawiać się zawiązki grzyba. W przypadku wystąpienia takiego zdarzenia podejmowane są czynności stosowne do zagrożenia, łącznie z wysiedleniem osadzonych z celi i remontem. W celach, w których przebywał powód zagrzybienia nie było.

Nieuzasadniony okazał się zarzut powoda odnośnie nieodpowiedniego stanu materaca w celach, w których przebywał powód, jako rzekomo brudnych, dziurawych i zarobaczonych. Żaden ze świadków nie potwierdził, aby materac powoda nie nadawał się do użytku. U pozwanego, co wynika z zeznań świadka A. S., w Areszcie Śledczym w S. osadzony otrzymuje materac, u pozwanego przyjęte jest, że osadzony sam wybiera sobie materac z dostępnych w magazynie. Materace poddawane są czyszczeniu oraz w uzasadnionych przypadkach dezynsekcji przez pralnię zewnętrzną. Osadzony ma prawo podczas użytkowania materaca złożyć prośbę o wymianę materaca podając powód tej wymiany. Powód nie składał prośby wymiany materaca.

Sąd orzekający nie wyklucza, że może się zdarzyć materac brudny, podziurawiony, a nawet, że mogą wystąpić jakieś insekty u pozwanego, bo w takich skupiskach osób i ich rotacji jak areszt śledczy czy zakład karny, takie zjawiska mogą się z natury pojawiać. Jednakże również od osadzonego należy wymagać, aby takie sytuacje zgłaszał i wnosił w związku z tym o wymianę chociażby materaca, o ile uważa, że materac nie nadaje się do użytku. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego nie wynika, aby powód kiedykolwiek zgłaszał taki problem pozwanemu i aby odmówiono mu wymiany materaca. Dopiero ustalenie, że pozwany nie wymienił powodowi materaca z powodu jego złego stanu użytkowego mimo wniosku w tym zakresie, mogłoby ewentualnie stanowić o naruszeniu dobra osobistego powoda. Jednakże takiej okoliczności nie stwierdzono. Skoro powód uważał materac za nieodpowiedni, to powinien chociażby podjąć próbę jego wymiany, to znaczy złożyć stosowny wniosek w tym zakresie do administracji pozwanego. Podnoszenie w tej chwili w niniejszym procesie takich okoliczności jest niczym niewykazane – brak wiarygodnych dowodów na te okoliczności, to jest jeżeli chodzi o rzekomo nieodpowiedni stan materaca powoda.

Również brudne, odrapane ściany, o ile występowały u pozwanego, nie stanowią jeszcze o naruszeniu dobra osobistego powoda. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego nie wynika, aby ewentualne zabrudzenia, zadrapania ścian czy też uszkodzenia ścian, podłóg w celach uniemożliwiały korzystanie z cel zgodnie z ich przeznaczeniem. Podkreślić należy, że areszt śledczy czy zakład karny to specyficzne miejsca, gdzie zabrudzenia, zadrapania ścian oczywiście mogą się zdarzać, co jest normalnym następstwem użytkowania tego typu obiektów. Nie ustalono jednakże w niniejszym postępowaniu (brak na te okoliczności dowodów), aby stan techniczny ścian, podłóg czy innego wyposażenia cel u pozwanego miał prowadzić do nadmiernej uciążliwości u powoda w odbywaniu kary pozbawienia wolności czy środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, to znaczy w taki sposób, aby prowadził do naruszenia dóbr osobistych powoda.

W powołaniu powyższej argumentacji Sąd stwierdził, że powód nie wykazał (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c.), aby pozwany dopuścił się względem powoda bezprawnego działania lub zaniechania w rozumieniu art. 417 § 1 k.c., które miało doprowadzić do naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda – godności czy też zdrowia. Powód nie wykazał również, aby na skutek bezprawnego działania lub zaniechania pozwanego doznał jakichkolwiek uszkodzeń ciała.

Powyższe rozważania prawne stanowiły o podstawie konkluzji Sądu orzekającego co do niezasadności powództwa. Wobec takich rozważań powództwo jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu w punkcie I wyroku.

W punkcie II wyroku orzeczono w przedmiocie zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Powód jako przegrywający sprawę powinien zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Na koszty procesu pozwanego składało się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w osobie radcy prawnego w wysokości 120 zł na podstawie § 10 ust. 1 pkt 25 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (rozporządzenie stosowane na podstawie odpowiedniego przepisu przejściowego z uwagi na datę wszczęcia niniejszej sprawy).

W powołaniu powyższej argumentacji orzeczono jak w sentencji wyroku.

S., dnia 14 września 2018 r., Sędzia Sądu Rejonowego Tomasz Cegłowski

Sygn. akt III C 794/15

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować w kontrolce terminowego sporządzania uzasadnień, w tym zarządzenie Prezesa Sądu z dnia 23 sierpnia 2018 r. w przedmiocie przedłużenia terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku do dnia 15 września 2018 r.
2. Odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia wyroku doręczyć powodowi za pośrednictwem Dyrektora ZK w G..
3. Akta przedłożyć z pismem, apelacją lub za 30 dni.

S., dnia 14 września 2018 r., Sędzia Sądu Rejonowego Tomasz Cegłowski